روزنه

روایت هاشمی از روابط ایران و عربستان:

ملک‌عبدالله به من گفت طرف من احمدی‌نژاد نباشد

● **شفقنا:** «هاشمی‌رفسنجانی» در پاسخ به اینکه آیا از قِبَل برقراری ارتباط ایران و عربستان می‌توان امیدوار بود بخشی از بحران‌هایی که الان دامنگیر خاورمیانه شده، کنترل‌پذیر شود؟ گفته است: «اگر بخواهیم انجام بدهیم، کاملا شدنی است. البته یک‌طرفه نمی‌شود». او در ادامه با اشاره به آخرین سفرش به عربستان برای زیارت و اجلاس جهانی اسلامی گفته است: «سخنران اول آنها هم بودم که مرا دعوت کرده بودند. بعد از سخنرانی، هنگام شب با ملک‌عبدالله و مشاوران او جلسه‌ای داشتیم. در آن جلسه افرادی مثل سعودفیصل و مقرن بودند. در آن جلسه ما و عربستان به این راه‌حل رسیدیم که بیاییم چند کمیسیون تشکیل بدهیم که یکی از کمیسیون‌ها، کمیسیون دوجانبه علمایی باشد. به این نتیجه رسیدیم که هفت کمیسیون مشترک بین ایران و عربستان باشد. یکی کمیسیون علمایی که اختلاف شیعه و سنی را بررسی و تفاهم لازم را از لحاظ مسائل مذهبی ایجاد کند. خود ملک‌عبدالله در همان موقعی که من بودم، بنا داشت که صفا و مروه را توسعه بدهد که مردم بتوانند وظیفه خودشان را انجام بدهند، اما ۲۰ نفر از علمای وهابی علیه او بیانیه داده و تحریم کرده بودند که امیرعبدالله، خیلی از آنها عصبانی بود منتها چاره‌ای نداشت و آنها را تحمل و کارش را می‌کرد». «هاشمی‌رفسنجانی» در ادامه گفته است: «ملک‌عبدالله در همان‌جا به من گفت که طرف من احمدی‌نژاد نباشد. رهبری طرف من باشد. رهبری طبق اصولی که دارند، گفتند: من دولت نیستم و بهتر است در مسائل اجرائی دخالت نکنم. ملک‌عبدالله هم خودش را رهبر عربستان می‌دانست و کسی را بالاتر از خودش نمی‌دانست. رهبری گفتند: این کار دولت است و من دولت را دور نمی‌زنم. آقای سعود فیصل برای اینکه مسئله را اجرائی کنند، به ایران آمد که دولت احمدی‌نژاد استقبال نکرد و طرح به‌هم ریخت. ملک‌عبدالله درست می‌دانست اجرای این طرح در اداره دولت ایران نیست. من وقتی به عربستان می‌رفتم، به عنوان یک شخصیت دولتی نمی‌رفتم. به عنوان یک شخصیت اسلامی می‌رفتم که سخنرانی کنم. قبل از سفرم، از شورای عالی امنیت آمدند و گفتند: شما در سفر به عربستان درباره مسائل ما در منطقه با آنها بحث کن. ما هم بحث کردیم و به نتیجه رسیدیم. همه اینها مکتوب است که هم اینجا و هم آنجا وجود دارد. الان هم فکر می‌کنم می‌توانیم این کار را خوب انجام بدهیم. شروطی هم دارد که آن شروط دست من نیست». «هاشمی» درباره آغاز جنگ ایران و عراق هم گفته است: «در همان موقع انسان‌های افراطی بین ما بودند که حرف از صدور انقلاب [نه آن‌گونه که امام می‌گفتند] می‌زدند. بعضی‌ها [نه باز با رویکرد و منظوری که امام داشتند] می‌گفتند: با دولت‌ها کار نداریم و با ملت‌ها کار داریم. این حرف‌های عجیب و غریب، باعث شد کم‌کم اختلاف پیش بیاید. عراق بیش از همه ترسید و عامل اجانب شد و علیه ما جنگ به راه انداخت. کشورهایی که به عراق کمک کردند، در حقیقت در جنگ با ما شریک بودند. بیشتر کشورهای جنوب خلیج‌فارس هزینه جنگ را به عراق می‌دادند و خارجی‌ها هم سلاح و هم تبلیغات می‌دادند و از صدام حمایت می‌کردند. اینها دشمن ما در جنگ بودند، اما بعد از اینکه تصمیم گرفتیم قطع‌نامه را بپذیریم، با منطق با دنیا مواجه شدیم که حالات دیگری پیدا کرد. دیدند ما عاقلانه، بحث و قطع‌نامه را به نفع خودمان عوض کردیم».

لاریجانی: روسیه با ایران برای مبارزه با تروریسم مشورت کرد

● علی لاریجانی روز گذشته پس از دیدار با رئیس مجلس سنای لهستان در مورد حمله روسیه به مواضع تروریست‌ها در سوریه گفت: «قبل از این، اقدامات مشورتی با ایران درباره ائتلافی برای مبارزه با تروریست‌ها انجام شد». به گزارش ایرنا، رئیس مجلس با اشاره به اینکه این حمله تاکنون با دقت نظر انجام شده، افزود: «قضاوت در مورد آن زود است و باید صبر کرد و دید که این کار تا کجا و با چه کیفیتی ادامه خواهد یافت».همچنین «علی‌اکبر ولایتی» در برنامه «من طهران» شبکه خبری العالم درباره عملیات روسیه در سوریه گفت: «ایران آشکارا حمایت خود را از دولت بشار اسد اعلام کرده و همچنان ادامه خواهد داد و دولت روسیه هم که در همین هدف با ما مشترک است، طبیعی است که با ما همفکری می‌کند. ما پنهان نمی‌کنیم که با سوریه، روسیه و عراق در مشورت هستیم، برای جلوگیری از تحقق خواسته نامشروع بیگانگان که می‌خواهند دولت قانونی سوریه را ساقط کنند». به گزارش «تسنیم»، او در پاسخ به این سؤال که آیا امکان دارد عملیات روسیه به عراق منتقل شود، گفت: «این امر بستگی به خواست مردم و دولت عراق دارد». ولایتی درباره طرح ایران برای حل بحران سوریه گفت: «هیچ طرحی که مورد نظر دولت سوریه و بشار اسد نباشد، مورد قبول ایران نیست. بدون تردید بعضی خطوط قرمز وجود دارد که از جمله آنها این است که دولت کنونی سوریه و شخص بشار اسد و همکارانش در دولت چه در گذشته و چه اکنون ثبات و استواری خود را در حمایت از مقاومت نشان دادند، بنابراین ما جایگزینی برای چنین دولتی نمی‌شناسیم».

سیروس ناصری، عضو تیم سابق مذاکره‌کننده هسته‌ای:

۲ هزار و ۵۰۰ میلیون دلار ضرر کردیم

۲۲ روز بررسی برجام در مجلس، ۲ هزار و پانصد میلیون دلار هزینه داشت

شرق، زینب اسماعیلی: سیروس ناصری، عضو اسبق تیم مذاکره‌کننده، معتقد است که «نمایندگان مخالف و منتقد برجام در مجلس، نمایندگانی پرجنجال هستند که حرف زیاد می‌زنند اما از رأی‌دادن گریزان هستند چون باید آثار اجرانشدن برجام را بپردازند». او تأکید می‌کند که «اگر در جریان رأی‌گیری امروز مجلس در مورد توافق هسته‌ای، برجام رد شود، نمایندگانی که علیه آن رأی می‌دهند، مسئول هستند و باید به مردم پاسخ دهند». سیروس ناصری در نشستی درباره بررسی برجام که در «خبرآنلاین» و با حضور نمایندگان برخی رسانه‌های دیگر برگزار شد، به ارائه گزارشی از کمیسیون برجام پرداخت.او با توجه به اینکه قرار است مجلس روز یکشنبه در مورد برجام رأی‌گیری کند، معتقد است که گام‌های مجلس در مورد توافق هسته‌ای مشابه عملکرد کنگره در آمریکا و تقلیدی از آن است. او احتمال آبستراکسیون را هم مشابه فیلی‌باستر در کنگره دانست و گفت: «آبستراکسیون آخرین مرحله ایجاد مانع بر سر راه برجام است». دموکرات‌های کنگره و سنای آمریکا، در فرصت ۶۰ روزه بررسی «برجام» با روش‌های مختلف از جمله «فیلی‌باستر» (طولانی‌کردن روند بررسی) عملا فرصت رأی‌گیری علیه آن را از جمهوری‌خواهان گرفتند. آبستراکسیون نیز از اکثریت انداختن مجلس به‌عنوان مانعی برای رأی‌گیری است. بااین‌حال سیروس ناصری بعید می‌داند که برجام از مجلس عبور نکند.

گزارش با استدلال‌های بی‌پایه

سیروس ناصری در دور اول مذاکرات هسته‌ای که به ریاست حسن روحانی در دوره اصلاحات برگزار می‌شد، عضو تیم مذاکره‌کننده بود. او با اشاره به گزارش کمیسیون برجام یادآوری کرد که «انتظار این بود که گزارشی بی‌طرفانه، جامع و مفید از این کمیسیون به دست آید اما مهم‌ترین اشکال این گزارش همین است که بی‌طرفانه نیست و یک‌سونگر است و هدف گزارش این است که نشان دهد آنچه که توسط مسئولان گذشته هسته‌ای در دولت قبل انجام شده، درست بوده و آنچه توسط روحانی و ظریف دنبال شده اگرچه مفید بوده اما درمجموع آسیب‌ها و خطرات جدی دارد». ناصری در ادامه، ادله خود را درباره بی‌طرفانه‌نبودن این گزارش ارائه کرد. «گزارش کمیسیون برجام معتقد است قطع‌نامه‌های قبلی شورای امنیت درباره ایران تحت فصل هفت منشور ملل متحد نبوده است درحالی‌که این استدلال بی‌پایه‌ترین و غلط‌ترین ارزیابی‌ای است که می‌توان داشت». دومین ایراد گزارش از نظر ناصری این است که به زعم نویسندگان این گزارش، ایران در سال‌های تحریم برای فروش نفت با مشکلی مواجه نبوده درحالی‌که گزارش به موضوع رسوب‌کردن پول فروش نفت ایران در کشورهای دیگر نپرداخته است. «گزارش گفته است ایران در شرایط تحریم برای صادرات نفت مشکلی نداشته و به طور معمول یک میلیون بشکه که تا ۱/۶ بشکه هم می‌رسیده است. من فکر می‌کنم در این مورد منظور کمیسیون میزان فروش نفت و میعانات نفتی بوده است. گزارش کمیسیون بسیار غیرکارشناسی به این مسائل پرداخته و از عمده مشکلات اقتصادی که به‌خاطر تحریم‌های نفتی و قطع‌نامه‌های شورای امنیت یعنی قطع تبادلات مالی و بانکی بود، خودداری کرده است چراکه مشکل اصلی که برای ایران به وجود آمده ناشی از باقی‌ماندن پول نفت در بانک‌های کشورهایی است که ما صادرات نفتی‌مان را به آنها انجام می‌دهیم که گزارش کمیسیون به‌هیچ‌وجه به این موضوع نمی‌پردازد». همچنین نقطه تمرکز این گزارش روی مخاطرات آینده است درحالی‌که از مشکلات گذشته و فعلی که با تحریم‌ها بر وضعیت کشور بار شده سخنی نمی‌گوید. «این گزارش اصلا مطرح نمی‌کند که به‌لحاظ سیاسی، اقتصادی و تجاری ایران در چه وضعیتی است».

او با اشاره به یکی از بخش‌های این گزارش که به بازگشت‌پذیری تحریم‌ها اشاره می‌کند، تصریح کرد: «در بحث امکان بازگشت تحریم‌های شورای امنیت، گزارش معتقد است این یک خطر جدی امنیتی برای کشور است. اگر استدلال اشاره‌شده در این گزارش را مبنا قرار دهیم پس باید گفت که همین الان ایران در یک مهلکه امنیتی جدی قرار دارد. همچنین درباره بحث اجرای پروتکل الحاقی معتقد است این مسئله راه را برای ورود بیگانگان به کشور باز می‌کند. این در حالی است که در دولت قبل، وقتی یوکیا آمانو مسئولیت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را برعهده گرفت، طی گزارش‌هایی به‌ویژه گزارش نوامبر ۲۰۱۱ یک بار دیگر ایران تحت ماده ۱۸ پادمان جامع قرار گرفت و بر اساس این ماده و در قالب پادمان، آژانس می‌تواند ایران را تحت بازرسی ویژه قرار دهد که به‌واسطه آن می‌تواند از هرجایی در هر زمانی بازرسی کند و این با دادن دسترسی متفاوت است».

پول‌های بلوکه‌شده ایران در چین، هند و کره جنوبی

این عضو پیشین تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای در ادامه سخنانش با اشاره به بخش‌های اقتصادی و به‌ویژه نفتی و تحریم‌های اعمال‌شده علیه ایران در چندسال گذشته گفت: «در این سال‌ها مبالغ زیادی از پول‌های ایران به خاطر تحریم‌ها به کشور وارد نشده یا در اختیار ایران قرار نگرفته است. در این سال‌ها از محل صادرات نفتی ایران حدود ۲۰ میلیارد دلار در چین، بیش از شش میلیارد دلار در هند، تقریبا به همین میزان در ترکیه و با مقدار متفاوتی در کره جنوبی و ژاپن و نیز حدود پنج میلیارد دلار نزد اماراتی‌ها انباشته شده است». «ای‌کاش وقتی در مقابل این اقدامات قرار گرفته بودیم مجلس شورای اسلامی از خود واکنش نشان می‌داد. متأسفانه آنها سود پولی که در اختیار این کشورها قرار دارد یا پولی که به خاطر انتقال پول‌های ما از کشورشان به کشورهای دیگر برای تأمین احتیاجات ضروری ما به دست می‌آورند را در اختیار مخالفان ایران در منطقه قرار می‌دادند. از آن جمله می‌توان به ترکیه اشاره کرد و مجلس در برابر همه اینها سکوت کرده است همچنین در برابر باقی‌ماندن پول ایران در دست اماراتی‌ها».

نکته

بین صد تا ۱۵۰ میلیون دلار در روز هزینه مستقیم تحریم علیه ایران است. مردم برای یک دوره این هزینه را قبول کردند اما توجیهی ندارد که این هزینه‌ها ادامه پیدا کند

هزینه هرروز اجرانکردن توافق

این دیپلمات باسابقه پیشین کشورمان در ادامه خاطرنشان کرد: «بین صد تا ۱۵۰ میلیون دلار در روز هزینه مستقیم تحریم علیه ایران است. مردم برای یک دوره این هزینه را قبول کردند اما وقتی با توافق هسته‌ای مواجه شدند و دیدند این مسئله قابل‌حل است و به یک توافق خوب رسیدیم، توجیهی ندارد که این هزینه‌ها ادامه پیدا کند. بر اساس گزارش کمیسیون برجام که ۲۲ روز بعد از زمانی بود که ایران می‌توانست توافق را تصویب کند چیزی حدود دو تا دوهزارو ۵۰۰ میلیون دلار در این ۲۲ روز هزینه‌ای بوده که به خاطر تحریم‌ها به کشور تحمیل شده است». این دیپلمات پیشین کشورمان خاطرنشان کرد: «متأسفانه آقای زاکانی نتوانستند از این فرصت استثنائی کمیسیون ویژه برای اجماع سیاسیون کشور در رابطه با برجام استفاده کنند و بیشتر باعث دوشقه‌شدن دیدگاه‌های فعالان و افراد مؤثر سیاسی شدند».

سؤالات پرسیده نشده از تیم جلیلی

ناصری با تأکید بر اینکه به‌مثابه دعوت کمیسیون برجام از تیم آقای جلیلی باید از تیم‌های پیشین هم دعوت می‌شد، گفت: «کمیسیون برجام تأکید دارد که در دوره آقای جلیلی اتفاق بدی نیفتاده است اما اگر این کمیسیون بنا داشت بی‌طرفانه برخورد کند باید از آقای جلیلی می‌پرسید چرا وقتی آمانو و آژانس به طور کامل به‌عنوان ابزاری برای تحکیم دشمنی‌ها از سوی آمریکا قرار گرفت هیچ واکنش جدی‌ای نشان نداد و به خاطر همین مسئله اطلاعات متخصصان ما در اختیار تروریست‌ها قرار گرفت. نه‌تنها تیم مذاکره‌کننده قبلی اقدامی نشان نداد بلکه در چارچوب اتهاماتی که علیه ایران مطرح شد، با آژانس همکاری کرد و به سؤالات آنها پاسخ داد. مجلس باید همان موقع بازرسان را از ایران اخراج می‌کرد و برخوردی جدی می‌داشت. در یک دوره‌ای ما تهدید به افزایش غنی‌سازی خود به ۶۰ درصد کردیم در مقابل این تهدید ما آمریکا چندین‌بار تحریم‌ها علیه ایران را تمدید کرد اما تیم مذاکره‌کننده و دولت در مقابل این اقدامات آمریکا کاری انجام ندادند. پس دشمن پیامی که از این روند می‌گیرد این است که باید به تحریم‌ها ادامه دهد. در آلماتی آنها گفتند فردو باید اوراق شود اما ما در مقابل این تهدید آنها هیچ واکنشی نشان ندادیم و تازه آمدیم و گفتیم که مواضع آنها را به‌نفع خود تغییر دادیم و این تشویق آمریکا به تمدید تحریم‌ها بود». او با طرح این سؤال که چرا در هشت سال دولت قبل نتوانستیم به ۱۹۰ هزار سو برسیم، گفت: «در هشت سال گذشته امکانات برای رسیدن به این ظرفیت وجود داشت اگر اراده سیاسی داشتیم. سؤال این است چرا ۱۰ هزار سانتریفیوژ ما در نطنز بی‌کار ماند یا چرا ذخایر اورانیوم ۲۰درصدی ما از ۲۰۰ کیلوگرم بالاتر نرفت و چرا مجلس در برابر همه اینها سکوت کرد و سؤالی نپرسید. سانتریفیوژهایی که در زمان آقای آقازاده بازدهی سه داشت وقتی به دولت روحانی تحویل داده شد، بازدهی‌شان به یک تبدیل شده بود یا چرا رآکتور اراک در سال ۸۹ - ۹۰ راه‌اندازی شد. به نظر من کمیسیون ویژه برجام با این گزارش خود را زیر سؤال برد».

برجام امروز در بهارستان

ادامه از صفحه ۲

او گفت: «بخش‌هایی از طرح شبیه شعار و بیانیه و نه طرح قانونی مجلس است». او افزود: «اعتقادم بر این است که آنها نمی‌خواستند کمیسیون برجام بر سرکار آید تا فقط شعارهای‌شان را بدهند ولی اکنون مشخص شده که همه حرف‌ها درست نیست. اگر نخواهیم منافع ملی را فدای منافع زودگذر انتخاباتی کنیم باید طرح دیگری برای اجرای برجام بدهیم». زاکانی در این دقایق توضیح نداد که مخالفتش با طرح اجرای برجام را از جایگاه رئیس کمیسیون ویژه بیان می‌کند یا نظرات شخصی خود؛ چراکه کمیسیون ویژه پس از قرائت گزارش تاکنون جلسه دیگری نداشته که در آن درباره طرح اجرای برجام، موضع‌گیری شود. در ادامه این نشست، از زاکانی سؤال شد که اگر خودتان گزارش خودتان را قبول دارید، چرا در گزارش تصریح شده که اجرای برجام فاجعه‌بار است، اما هیچ‌یک از کسانی که این گزارش را قبول دارند، برای جلوگیری از فاجعه‌ای که می‌گویید طرح فوریتی رد برجام را به صحن نمی‌آورد تا هم امضاکنندگان این طرح و هم تعداد نمایندگانی که به آن رأی می‌دهند مشخص شود؟ زاکانی پاسخ داد: «اگر برجام بخواهد به همین طریق اجرا شود، برای کشور فاجعه‌آفرین خواهد بود. ما برای برجام احتیاج به طرح چندفوریتی نداریم. در مورد برجام شش گزینه پیش‌روی ماست. اولین گزینه اینکه اگر خیلی مطلوب باشد آن را تأیید کنیم. گزینه دوم این است که اگر کمی مشکل داشته باشد تأیید می‌کنیم اما بیانیه تفصیلی می‌دهیم. گزینه سوم آن است که بخواهیم برجام را با شروطی قبول کنیم که مجلس در این مسیر حرکت می‌کند. گزینه چهارم این است که بخواهیم شروط اصلاحی بگذاریم که باید دولت در این زمینه اصلاحاتی انجام داده و باید به دولت برگردانده شود. گزینه پنجم سکوت مجلس است که در این شرایط دولت قابلیت اجراکردن برجام را ندارد چون حداقل دو قانون مانع اجرای برجام است. گزینه آخر نیز رد برجام است». او در ادامه از مخالفت خود با طرح رد برجام خبر داد و تلویحا این طرح را مغایر با عقلانیت دانست و گفت: «رد برجام یک گزینه است اما امروز کسی دنبال رد آن نیست. ممکن است چند نماینده انگشت‌شماری باشند که بگویند باید برجام رد شود که در مقابل نمایندگان انگشت‌شمار دیگری معتقدند که باید برجام بدون چون‌وچرا تصویب شود. اما ما با عقلانیت کار می‌کنیم».

حمله مجدد به اعضای غیرهمسوی کمیسیون ویژه

زاکانی در این بخش از سخنانش هم بار دیگر به انتقاد از اعضای کمیسیون ویژه که با گزارش ارائه‌شده این کمیسیون مخالفت کرده‌اند پرداخت و گفت: «آقای بروجردی می‌گوید که این گزارش به کشور ضربه می‌زند. اشتباه ایشان و دوستان هم‌فکرشان در داخل کمیسیون این بود که نگاه جزیره‌ای داشتند. آنها تیم تشکیل داده بودند که از برجام دفاع کنند درحالی‌که ما به‌دنبال رد یا دفاع از برجام نبودیم. دوستان از قبل و با این پیش‌فرض که از برجام دفاع کنند به دفتر آقای ابوترابی رفته و تشکیل جلسه دادند و حتی در زمانی که آقای تاجگردون باید در جلسه اقتصادی حضور پیدا می‌کرد نیامدند چون با دوستانشان به‌دنبال تشکیل جلسه برای دفاع از برجام بودند». خبرنگاری پرسید: وقتی شما گزارش برخی کمیته‌ها را خنده‌دار توصیف می‌کنید و روایتی که از جلسات دارید هم این‌گونه است که هرکس کار خودش را می‌کرده، چطور انتظار دارید که مردم به گزارش چنین کمیسیون غیرمنسجم و پراختلافی اعتماد کنند؟ زاکانی هم در پاسخ به این سؤال گفت: «این گزارش به صورت دقیق تهیه شد. اینکه حتی گفته شد برخی به گزارش کمیته سیاسی خندیدند درست است. بنده در همان جلسه از آقایان خواستم که به گزارش نخندند بلکه از دانشجویان خواستم که چند پاراگراف از آن را درآورده که در هیأت‌رئیسه مطرح شد و مورد استناد در گزارش قرار نگرفت». او انتقادات حقیقت‌پور و بروجردی از گزارش کمیسیون را «نشانه منطق نادرست برخی از دوستان و مسیر کسانی که به مجلس آسیب وارد می‌کند» دانست.

برگ آخر زاکانی

در نهایت و درحالی‌که بیش از دو ساعت پرسش و پاسخ زاکانی و خبرنگاران، چیزی بر گفته‌های پیشین او نیفزوده بود، او در آخرین دقایق سعی کرد مطلب جدیدی را نیز بیان کند و گفت به‌جز برجام و قطع‌نامه ۲۲۳۱، سه سند محرمانه دیگر نیز وجود دارد که هیچ اطلاعی از آنها وجود ندارد. او این سه سند را این‌گونه تشریح کرد: «برنامه درازمدت ایران، نقشه راه ایران و آژانس، سند بین سازمان انرژی اتمی و آقای مونیز، که از این موارد ما تنها برجام و قطع‌نامه را داریم. از وزارت خارجه خواستم سه سند فوق و اسناد مربوط به مذاکرات آلماتی و به‌طور کلی گزارشات در طول دو ساله گذشته را به ما بدهند که پاسخی به ما ندادند». زاکانی در حالی از وزارت خارجه درخواست سند مذاکرات آلماتی را داشته که این مذاکرات در دوران جلیلی انجام شده و او هیچ گزارشی از آن مذاکرات در اختیار مجلس قرار نداده است.

ادامه از صفحه ۷

سیدحسن خمینی مطرح کرد

حق آزادی بیان برای همه افراد جامعه

اما قسمتی احتیاج به حکومت دارد. آنجا هم امام می‌فرمایند که شهروندان می‌توانند دولت‌ها را با شروطی انتخاب کنند.

محمدرضا بهشتی: نظریه‌های امام‌خمینی(ره) تکیه‌گاه قانون اساسی است

محمدرضا بهشتی هم در این همایش، گفت: از آن جهت که براساس این اندیشه یا با تکیه بر بخش عمده‌ای از اندیشه‌های ایشان چیزی به‌عنوان قانون اساسی در این کشور نوشته شده و مرجع و تکیه‌گاه قانون اساسی این نظریه‌ها بوده و بعد از آن نیز به‌عنوان کسی که محل رجوع است، من فکر می‌کنم بررسی نظریه‌های امام‌خمینی(ره) فقط یک امر نوستالژیک راجع به گذشته یا بزرگداشت یک چهره که مدت‌زمانی از بودن او در میان ما گذشته، نیست، این مسئله اهمیت بنیادینی دارد.

او با بیان اینکه باید مجال بدهیم فضایی برای اندیشیدن و بازاندیشی در اندیشه‌های امام‌خمینی(ره) فراهم شود، در مورد حقوق مردم در اندیشه امام، گفت: حقوق مردم در سه دایره، یعنی دایره حقوق‌بشر، دایره حقوق اساسی و دایره حقوق شهروندی قابل طرح است که هرکدام از اینها اقتضائات خاص خودش را دارد. به‌خصوص تفاوت عمده میان حقوق‌بشر و حقوق شهروندی این است که حقوق‌بشر تابع قانون‌گذاری تک‌تک کشورها نیست. درحالی‌که حقوق شهروندی تابع نسبتی است که افراد با این حاکمیت و این حکومت دارند.

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران با تأکید بر اینکه در هر دو این موارد ما نیاز به طرح پرسش‌های بنیادین داریم، گفت: به‌هرحال امام نظریه‌ای داشتند و این نظریه مثل هر نظریه دیگری باید در برابر یک سلسله از پرسش‌ها که در مورد آن سؤال یا نقد می‌کنند، پاسخ‌گو باشد و بتواند تاب بیاورد.

او اضافه کرد: من فکر می‌کنم این توانمندی را در نظریه‌ها و اندیشه امام در حدود بالایی می‌توانیم بیابیم.